

## टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत पारंगत (एम.ए.) बहिःस्थ

परीक्षा: मे - २०२५

सत्र २ रे

विषय: वैदिक साहित्य (24E3201)

दिनांक: १३/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य.

## प्र. १. चतसृणाम् ऋचां सटिप्पणमनुवादं कुरुत।

(२४)

१. अश्ववतीर्गोमतीर्विश्वसुविदो भूरि च्यवन्त वस्तवे।  
उदीरय प्रति मा सूनृता उषश्चोद राधो मघोनाम॥
२. तिस्रो द्यावः सवितुर्द्वा उपस्थाँ एका यमस्य भुवने विराषाट्।  
आणिं न रथममृताधि तस्थुरिह ब्रवीतु य उ तच्चिकेतत् ॥
३. सह वामेन न उषो व्युच्छा दुहितर्दिवः।  
सह द्युमेन बृहता विभावरी राया देवि दास्वती ॥
४. या वः शर्म शशमानाय सन्ति त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि।  
अस्मभ्यं तानि मरुतो वि यन्त रयिं नो धत्त वृषणः सुवीरम्॥
५. गोमातरो यच्छुभयन्ते अञ्जिभिस्तनूषु शुभ्रा दधिरे विरुक्मतः।  
बाधन्ते विश्वमभिमातिनमप वर्त्मान्येषामनु रीयते घृतम्॥

## प्र. २ चतुर्णां मन्त्राणां सटिप्पणमनुवादं कुरुत।

(२४)

१. अच्छ त्वा यन्तु हविनः सजाता अग्निर्दूतो अजिरः सं चरातै।  
जायाः पुत्राः सुमनसो भवन्तु बहुं बलिं प्रति पश्यासा उग्रः॥
२. ऋतेन स्थूणामधि रोह वंशोग्रो विराजन्नप वृङ्क्ष्व शत्रून् ।  
मा ते रिषन्नपसत्तारो गृहाणां शाले शतं जीवेम शरदः सर्ववीराः ॥
३. यस्तिष्ठति चरति यश्च वञ्चति यो निलायं चरति यः प्रतङ्कम् ।  
द्वौ संनिषद्य यन्मन्त्रयेते राजा तद् वेद वरुणस्तृतीयः ॥
४. मानस्य पत्नि शरणा स्योना देवी देवेभिर्निमितास्यग्रे।  
तृणं वसाना सुमना असस्त्वमथास्मभ्यं सहवीरं रयिं दाः॥
५. इमां शालां सविता वायुरिन्द्रो बृहस्पतिर्नि मिनोतु प्रजानन् ।  
उक्षन्तूद्रा मरुतो घृतेन भगो नो राजा नि कृषिं तनोतु ॥

## प्र. ३ टिप्पणीचतुष्टयं लिखत।

(३२)

१. निरुक्तम् २. सर्पविषनाशनसूक्तम् ३. आदित्यमण्डलदेवताः ४. स्त्रीदेवताः ५. संहिताग्रन्थाः

## प्र. ४. अथर्ववेदस्य विषयान् विलिख्य राजासंवरणसूक्तस्याशयं लिखत।

(२०)

अथवा

ऋग्वेदस्य रचनां लिखित्वा सवितृसूक्तस्याशयं विवृणुत।

-----